

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'20. Uradni
reklami, poslano ter no-
tice isti prostor K 1'60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15.
Za Nemčijo celo leto K 216,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Po načrtu vam le ne pojde!

Kdor je čital zadnje tedne klerikalni »Černi list«, se je začudeno vpraševal, jeli to klerikalni ali komunistični list. Za nas je imel med vsemi psovskimi najpešjo »social-patriotje«, da bi druge navajali nas je nekajkrat sram. Višek pa je dosegel v svojem radikalizmu tik pred železničarsko stavko, zakaj bil je tak, da bi, sodeč po njegovi pisavi, mogel navadni zemljan pričakovati, da stranka, v katere imenu piše ta grdavi, izkoristi izredne razmere, ki so imele priti po železničarski stavki, ter razglasi sovjetsko republiko.

To se seveda ni zgodilo, marveč obratno, padel je železničarjem v hrbet ter z vso zgovornostjo javnosti prepričeval, da je mednji boj železničarjev prekucniški poizkus. Prepričani smo, kakor je tudi »Več. list«, da ni bilo niti 1% železničarjev, ki bi bili hoteli s stavko doseči kaj drugega kakor izboljšanje gnetnega položaja, kljub temu pa ta najnovejši prijatelj delavstva še danes, ko mu je moral že potek razprav pokazati pravi položaj, še danes trobi o komunistični nevarnosti, katero je pred kratkim še sam po-

speševal. Priznamo, da je nekaj delavcev sledilo klicu »Večernega lažnjivca«, priznavamo tudi, da so mu je v toliko razkolni načrti tudi posrečili. Okorajzen z uspehom prihaja sedaj z drugim delom svojega načrta, s katerim bi rad naščuval to pot nas, da pričemo udrihati po komunistih tako, kakor so prej sam po nas.

Prišel je prinašati članke iz »Arbeiterzeitung«, kar ta piše o komunistih, prinaša govore s. dr. Rennerja v Lincu, češ, kako odločno je nastopil proti njim kot krivcem, da je tekla kri. Na koncu svojega članka se pa ogorčeno zadržuje v nas, kako da smo klavni, ker se baje bojimo komunistov in jim kleče plazimo.

Vsak preprost delavec ve, kam »pes taco moli«, in mi temu našemu prilivencu lahko že danes zaupamo, da se drugi del njegovega načrta ne posreči. Vaš načrt, delavstvo najpreje razdvoji, potem pa vsako skupino posebej potolči, vam do konca ne pojde v klasje. Razumemo, da bi vam bratomorni boj ugajal, dočim bi vi pripravili volitve in jih izvedli brez nas. — Vederemo!

nič drugega kot izraz za kasto tistih, katerim je bilo možno študirati. Posledice tega buržoaznega pojmovanja so bile, da se je kasta tistih ljudi, kateri so zasedli vse urade, čutila visoko nad ljudstvom in tvorila takozvano birokracijo, ki je hlapčevala vsaki strahovladi. Socialistični valovi so odnesli te nazore in bodo prinesli. — Kjer se to še ni zgodilo — demokratizacijo uradov. Zato je treba, da ljudstvo in srednje vodstvo politične stranke razume važni memento časa!

Misel vzgoje ni nova, propagirali so jo že odlični možje starejših generacij. Imenujemo samo I. A. Komenského, ki se je jasno izrazil ne samo za osemurni delavnik temveč tudi za osem ur časa, kateri naj služijo telesnemu in duševnemu krepilu in saj deloma vzgoji v samozobrazbi. Dosegli smo osemurni delavnik, treba je torej misliti, kako naj ga izkoristimo zase, za naše rodbe, za naš narod. Vedno nam mora biti pred očmi, da ima vsak resnično izobražen človek vpliv na svojo okolico, na svojo rodbo. Vpliv izobrazbe in moralno trdne rodbe pomeni pravno obogatitje vsega naroda, ki ni brez vpliva na celoto vsega ljudstva.

Kako je možno doseči izobrazbo? Možno je to, dokler naše šolstvo ne odgovarja socialističnim zahtevam, ki niso majhne, potem vzgoje in samozobrazbe. Samozobrazba obstoji v čitanju, študiranju, posezanju gledišč, gojenju govora itd., vzgoja v ožjem pomenu besede, pa obstoji v tem, da se posameznik ali korporacija trudi, dvigniti izobrazbo drugih. In tu imamo pred očmi akcijo samopomoči, s katero dopolnimo pomanjkljivost ljudske šole v ti ali oni stroki. Tako institucija je »Ljudska akademija«, ki je že pred vojno razumela potrebo delavske izobrazbe. Danes je prišel zgodovinski trenutek, ki nujno povdaria, kako naj polnujemo izvršitev ljudske vzgoje v polnem obsegu. Ne kaže več gledati na ljudsko izobrazbo kot na predmet druge vrste, nasprotno, misel kulture delavstva mora biti zvišena nad vse drugo. Eksistira li danes zraven dobro urejene politične organizacije močna strokovna in gospodarska organizacija, je treba, da se tem trem sestram pridruži še četrta soročnica — kulturna organizacija, izvedba velike delavske kulturne organizacije je najnujnejši zahtevek časa! Ministrstvo prosvete in šola je sicer napravilo prvi korak k zakonjenju ljudske vzgoje z zakonom z dne 7. februarja 1919 v organizaciji ljudskih kurzov za državljansko

vzgojo, kakor tudi v ljudskih šolah in v javnih knjižnicah. Ta zakon pa niti od daleč ne zadostuje, če tudi bi se izvrševal praktično od samih izbranih socialistov (kar je politično nemogoče!), da bi izpolnil, kar mi kot socialisti zahtevamo in po čemer hrepenimo.

Je nespravno, da je delavca treba vzgajati socialistično, in sicer tako, da ga današnja ali bodoča socialistična družba najde pripravljeno, pripravljeno kot samostojno organično enoto! Tega pa nam ne more nuditi nobeno naučno ministrstvo, toliko časa ne, dokler ne bo celotni režim vseskozi in definitivno socialističen in napreden. Ako pa živimo danes v pričakovanju velike prihodnosti, ne smemo držati rok križem; naša »Ljudska akademija« naj nam bode pomožno ministrstvo »prosvete naroda«, krog katerega naj se zbira ves ukaželni proletarijat.

Letošnjega prvega maja prihaja k nam »Ljudska akademija« s vzkli

kom: »Hočeš-li biti res svoboden, hočeš-li korakati na poti napredka?« Vsak posameznik naj si bo svest, da bo postal močan edino z lastno vzgojo in lastno izobrazbo. In ne gre za gesla, gre za važno delo. Treba je ljudstvo naučiti misliti in presojati, vsak delavec mora naučiti pravilno razumeti svoj jezik, mora znati računati, zemljepis, zgodovino, on mora študirati prirodne vede. Dobra knjiga naj mu bo njegov spremljevalec na vseh potih, naj mu bo zvest svetovalec; predavanja in umetnost naj mu bo vsakdanja potreba.

To si obljubimo danes, v času, ko začneja ljudstvo vladati samo sebe. Samo v znamenju vzgoje in izobrazbe bodemo zmagači in dobljeno zmago tudi obdržali.

Tako piše »Dělnická osveta.« Koliko odmeva najdže to besede pri nas, bo morala pokazati najbližja bodočnost.

(Posl. S—n.)

Enketa o delavskih zbornicah v Zagrebu.

Osrednja vlada v Belgradu te sklicala te dni v Zagreb enketo za ustanovitev delavskih zbornic v Jugoslaviji. Na enketo so bili pozvani zastopniki raznih vladnih korporacij in institucij ter zastopniki delavskih, strokovnih organizacij iz cele države. Osrednjo vlado je zastopal inšpektor v ministrstvu za socialno politiko Gjorgjevič, poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani dr. Milavec, obrtno nadzorništvo inženir Stebi, delavsko posredovalnico Erjavec in strokovno komisijo Tokan, ter JSZ Iv. Gostinčar. Razprave o delavskih zbornicah so se pričele dne 15. t. m. in se trajajo.

Slovenski delegati, predvsem sodruga Tokan in Erjavec, so zastopali avtonomistično stališče, t. i. zahtevali so, da naj se osnuje več avtonomnih, pokrajinskih zbornic, med tem ko so nekateri drugi hoteli eno samo centralistično delavsko zbornico.

Dne 17. t. m. se je na enketo razpravljalo o delavskih posredovalnicah. Debata se je v glavnem tikala vprašanja zastopstva delavcev in delodajalcev v teh posredovalnicah. Obstojale naj bi osrednja posredovalnica v Belgradu, pokrajinske in okrožne. Pokrajinske posredovalnice naj imajo široko avtonomijo. Posredovanje naj se vrši za vse stroke dela, ročno in duševno in zastopani naj bodo v posredovalnicah tudi delojemalci, toda z znatno manjšino.

Naša, že stara in ponovna zahteva po tako važni instituciji, kakor je

delavska zbornica, je znana. Delavske zbornice naj tvorijo protuteži proti raznim kapitalističnim zbornicam, ki zasledijo torej zloj stanovske delavske interese v vseh njihovih oblikah. Ker delavci nimajo zastopstva v kapitalističnih, trgovskih, podjetniških zbornicah, naj tudi v delavskih zbornicah nimajo podjetniški nobene besede, nobenega zastopstva, Koncedira se kvečjemu to, da bi imeli podjetniki nekaj kontrolni vlogi v splošno delovanje delavske zbornice. Z naše strani se je že za Žerjavove deželne vlade predložil načrt za pokrajinsko delavsko zbornico, ki ga pa ta vlada ni upoštevala. Tudi že pred tem so se s naše strani izdelali taki načrti. Delavske zbornice naj bodo pokrajinske, slineče na široki avtonomiji, to pa zato, ker upoštevamo različnost gospodarskih razmer v posameznih pokrajinah. Obstojita naj pa tudi osrednja zbornica z nalogo, pospeševati in posredovati v skupnostnih interesih vprašanj in kontrolo.

Važnosti delavskih zbornic se dobro zaveda vsak naš delavec. Delovno polje delavske zbornice je silno obširno, njihova ustanovitev nujna in nepotrebnost posebno še danes, ko so si že vse razne skupine kapitalističnih stanov ustanovile svoje stanovske zbornice, s katerimi ščitijo svoje interese, pridobivajo na njih in vplivajo na zakonodajo.

Obširnejše bomo o stvari izpregovorili prihodnjč, ko dobimo podrobna obvestila o poteku enquete in

Nujnost vzgoje in samozobrazbe.

Svesti si potrebe izobrazbe, so češki delavci že pred vojno snovali izobraževalna društva. Pozornost proletarijata so pa uživala visokoločka predavanja, ki so se posebno v Pragi redno vršila. Pa to bi ne bilo še nič tako posebnega, saj so tudi drugod že delavci posekali podobna predavanja. Kaj je bilo tukaj opazovanja vredno, je bil naravnost ogromni naval k tem predavanjem. Da ni bil trud zaman, ni treba posebej omenjati, saj vsak rad govori. »da, če bi bili mi na Češkem!« Iz teh predavanj je postala sedaj prava »Ljudska akademija«. Časopis »Dělnická osvěta«, »Rádce vychovy a vzdělavci« — »Věstník dělnické akademie v Praze« objavlja v šte. 2. članek, o potrebi vzgoje in samozobrazbe.

»Vojna je ruinirala ljudstvo ne samo gospodarsko, ampak tudi moralno. Na svetu ni več poštenosti in ljubezni, temveč goljufija in prevvara. To je zapuščina napačne in nazadnjaške vzgoje. Ljudstvu se je oznanjevala pokorščina in poštenost, oznanjevalci sami so pa delali in živeli ravno nasprotno. Na podlagi te vzgoje postavljena stavba se je sama zrušila, na razvalinah pa je ostala surovost, egoizem — ki se iz

raža v različnih verižnikih — in podobne čednosti, ki žive posebno v klerikalizmu, ki izrablja ta položaj in stremi za strahovlado. Proti temu moramo nastopiti le s prosvetnim delom, s katerim pa moramo začeti pri sebi samih in potem šele v narodu. Ljudstvo je vzelo samo vlado v roke in zato mora biti izobrazeno, in sicer izobrazeno tako, da bo kos svoji nalogi. Ako govorimo o izobrazbi, nam ni pred očmi šolska izobrazba in šolska spričevala, ter na toliko in toliko letno predavanje po šolskih klopih. Navada je, da velja samo tisti za izobraženca, ki je dosegel srednješolsko maturo, ki je dosegel srednješolsko maturo, ki je dosegel srednješolsko maturo, kaj še za inteligente. Nova morala pa je pometla s tem napačnim pojmovanjem in ne smatra za dokaz izobrazbe več šolska spričevala, temveč resnično in notranje dvigovanje duše, višjo in harmonično izravnanje srca in razuma. In tako izobrazbo, ki ima brez dvojma za življenje državljanov višjo vrednost, je možno doseči tudi brez teh različnih srednjih šol, ki povzročujejo samo nazadnjaško kastrovstvo. Pojem izobrazbe in izobraženca, — po buržoazni ideologiji ni bil

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Babje carstvo.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dalje.)

Ko so delavci odhajali, je Ana Akimovna podala Pimenovu roko, hotela mu je reči naj je kdaj kar poseti, a ni našla besede; jezik je ni ubogal. Da bi ne mislili, da li je Pimenov všeč, je podala roko tudi tovarišem.

Nato so prišli učenci iz šole, ki lo je podpirala Ana Akimovna. Vsi so bili ostrženi in oblečeni v enolične sive bluze. Učitelj, visok, mlad človek, še brez brk, z rdečimi lisami na obrazu, ki je bil vedno razburjen, je učence postavil v red. Dečki so peli umerjeno, toda z rezkimi, neprijetnimi glasovi. Tovarniški ravnatelj Nazarič, plešast, srepogled staroverec, ni učitelju nikdar čislal, a tega, ki je tu marljivo mahal z roko, je preziral in črtil, sam ne vede zakaj. Občeval je z njim z nekako visokostjo in neprijetnostjo, zadrževal mu je plačo, se vtikal v poučevanje in da bi se ga končno odkrižal, poslal dar tednov pred prazniki v šolo kot sligo daljnega sorodnika svoje žene, pijanega mušika, ki se učitelju ni pokoril in mu vpričo učencev drzno odgovarjal.

Ani Akimovni je bilo vse to znano, a pomnati ni mogla. Ker se je sama bala Nazariča. Se-

dai bi bila vsaj rada učitelju rekla ljubeznivo besedo in mu povedala, da je z njim zelo zadovoljna, a ko se je koncem petja ves zmedel in se začel opravičevati in ga je teta, ki ga je tikala, podomače potegnila k mizi, se je zopet vznemirila. Ukazala je, naj otroke pogoste, sama pa je odšla v gorenjo hišo.

»Ti prazniški običaji imajo res mnogo neprijetnega,« je dejala čez nekaj časa kakor sama zase, ko je zrla skozi okno na dečke, ki so v gručah zapuščali hišo in si grede drhteč od mraza oblačili kožuhe in povrtnike. »O prazniških se hoče človek odpočiti, sedeti doma pri svojih; ubogi dečki, učitelj in delavci so nekako obvezani hoditi po mirazu, čestitati, izražati svoje spoštovanje, se begati...«

Mišenka, ki je stal v salonu pri vratih in te besede čul, je dejal:

»Ne izvira to od nas in se tudi ne konča z nami. Jaz sem seveda neizobražen človek, Ana Akimovna, a menim, da morajo bedni vedno spoštovati bogate. Pisano je: Bog zlobneža zaznamuje. Po ječah, prenočiščih in pivnicah vidimo vedno le siromake, a dostojni ljudje, vidite, so vedno bogati. Bogatim je rečeno.«

»Kdor ima, se mu pridene!«

»Vi, Miša, se izražate vedno tako pusto in neumljivo,« je dejala Ana Akimovna in odšla v drugi konec dverane.

Baš je odbila ura enajst. Tišina v prostornih sobah, prerušana le redko s petjem, ki je odmevalo s pritičja, je človeka dolgočasila

Bronasti kipi, albumi in slike po stenah, predstavljajoče morje z ladjicami, log s kravicami in renske pokrajine, so bile tako malo zanimive, da jih je oko preletelo, ne da bi jih opazilo. Praznično razpoloženje je bilo zelo prepadati. Ana Akimovna se je čutila kakor poprej krasno, dobro in nevsakdanje, a že se ji je zdelo, da to ni nikomur v prid. Dozdevalo se ji je, da je tudi to dragoceno obleko oblekla, ne vede komu in čemu. In kakor vse praznike, sta jo jela mučiti osamelost in nelazbna misel, da so njena krasota, zdravje in bogastvo le prevara, kakor je tudi sama na tem svetu odveč, nikomur ni potrebna, nihče je ne ljubi. Nato je obšla vse sobe pevajoč in ozirajoč se skozi okna. Ko se je ustavila v salonu, si ni mogla kaj, da bi ne izpregovorila z Mišenko.

»Ne vem, Miša, kaj mislite o sebi,« je rekla in vzdihnila. »Prav gotovo vas zato kaznuje bog.«

»Kaj mislite?«

»Sam veste, kaj! Oprostite, da se vtikam v vaše zasebne stvari, a zdi se mi, da si iz lastne trme kvarite življenje. Le priznajte, da le sedaj ravno pravi čas, da se oženite, a ona je krasno, dostojno dekle. Bolše od nje ne najdete. In kakva zunanost! Da spada v naše ali višje sloje, zaljubljal bi se vanjo edino radi njenih čudovitih rdečih las. Poglejte, kako se njeni lasje prilagajo barvi lica. Ah, moj bog, ničesar ne razumete in ne veste, kaj vam je treba,« je bridko vzkljnila Ana Akimovna in solze

so se ji zalesketale v očeh. »Ubogo dekle, tako se mi smili! Vem, da hočete vzeti bogato nevesto, a jaz sem vam že rekla, da dam Maši doto.«

Svojo bodočo soprogo, polno, solidno v duhu predstavljala kot visoko, polno, solidno in bogaboječo žensko, s pavjo hojo in vsekakor z dolgim šalom na ramenih; Maša pa je bila suha in tenka, stisnjena v moderc in je hodila lahno. Predvsem je bila preveč zapeljiva in je bila včasih Mišenki res silno všeč; a to se po njegovem mnenju ni spodobilo za zakon, temveč je napeljevalo le v grešno občevanje. Ko je bila Ana Akimovna obljubila, da ji da doto, je bil nekaj časa v negotovosti. Nekoč pa je prišel k Ani Akimovni dijak s pismom, obleden vrh uniforme v rjav povrtnik; ta dijak se ni mogel premagati in je Mašo spodaj pri obehanku vneto objel, na kar je ona lahno vzkljnila. Mišenka je stal vrhu stopnic, to videl in od tega časa mu je bila odurna. Ubog dijak! Ko ve, ako bi jo objel bogat dijak ali častnik, bi se bilo pač drugače zgodilo.

»Zakaj nečete?« ga je vprašala Ana Akimovna. »Kaj vam je še treba?«

Mišenka je molčal in dvignivši obrvi nepremično bil v stol.

»Ljubite drugo?«

Molk. Vstopila je rdečelasa Maša s pismom in vizitkami na podnosu. Uganila je, da sta govorila o njej in zardela je od solz.

(Dalje prih.)

njenem uspehu. Omenimo le še to, da bo načrt po danih predlogih in sklepih enake izdelave ministrstvo socialne politike v Beogradu, kjer je minister dr. Kufovec, — slovenski liberalce.

Vseameriški kongres zadrugarjev.

»Prosveta« (Chicago) poroča:

Vseameriški zadrugni kongres farmarjev in delavcev, ki se je vršil 12. 13. in 14. februarja t. l. v Chicagu, Ill., se je bavil z najvažnejšimi vprašanji, namreč, s sodelovanjem delavskih in farmerskih zadrug, da se na ta način organizira direktna distribucija živih in z ustanovitvijo zadrugnih bank.

V tem oziru je govorilo več govornikov, ki so vsi povdarjali potrebo direktne distribucije živih in sploh živlenskih potrebščin med delavci in farmarji. V svojih govorih so povdarjali, da je edina odprava industrielnemu nepokoju zadrugništvo in da je najboljša odprava proti brezmejnemu izkoriščanju v gospodarskih ozirih.

Tega kongresa se je udeležilo nad petsto zastopnikov delavskih in farmerskih (kmetijskih) zadrugnih organizacij, ki so se vsi izrekli za načrt.

Sidney Hillman, predsednik organizacije krojačev in šivilj je rekel, da se je vladni načrt za odpravo druginje izjavil in da so se navadno vse živlenske potrebščine ravno takrat podražile, ko je vlada pričela preiskavo vsled druginje. N. pr. ko je vlada pričela preiskavo vsled vedno naraščajočih cen bombaža, se je cena istega takoj zopet podražila za 30 do 40 odstotkov. Iz tega se razvidi, da ni druge odprave, kot da se delavci in farmarji organizirajo za direktno razdelitev vseh živlenskih potrebščin. Povdarjal je tudi, da v zadrugništvu igrajo banke največjo vlogo in da radi tega se mora ustanoviti zadrugna banka.

Na tem kongresu je bil izvoljen poseben odbor za ustanovitev zadrugnih bank, za inkorporacijo istih in da bodo iste pridružene zveznim federalnim bankam. Ta odbor, ki je že prej deloval na tem polju, je poročal o uspešnem delu v državi Massachusetts, New York, Severni Carolini in še nekaterih drugih kraljih, kjer je organiziral kreditne zveze. Priporočal je vsem, da se te kreditne zveze organizirajo v vseh državah, kjer dopuščajo zakoni.

Poseben odsek, katerega namen je organizirati vsepovod direktno kupovanje in prodajanje živlenskih potrebščin, je pozval vse navzoče delegate delavskih in farmerskih zadrugnih prodajalcev, da naj farmarji prodajajo svoje prideleke direktno zadrugnim prodajalnim in da naj delavci kupujejo živila direktno od farmarjev. Ker le na ta način je mogoče znižati živlenske stroške.

Ta kongres, ki je zastopal nad štiri milijone volilcev, je sprejel resolucijo, v kateri zahteva ustanovitev mestnih in občinskih skladišč za živila; kontrolo klavnice glasom Kanyon-Andersonove predloge; da vlada obdrži vse nemške ladje, katere je zaplenila in sploh vse ladje, katere je zgradila država; da vlada operira še nadalje železnice, in sicer dve leti. Nadalje je sprejel resolucijo, v kateri se priznava potrebo dobrih stike z zadrugnimi prodajalnami v inozemstvu. V to svrhu je bil izvoljen poseben odsek, ki bo posloval v smislu te resolucije.

Navadnejša točka, ki je bila sprejeta na tem kongresu je ta, da se je kongres izrekel za ustanovitev centralne zadrugne banke, vsled katere bo zadrugništvo šele dobilo pravi pomen.

Op. ured.: Iz člankov v »Prosveti« jasno razvidimo, da ameriško delavstvo močno deluje na vzpostavitvi čim najboljše organizacije. Pred vojno so imeli le sindikalne organizacije, ki pa po dosedanjih izkušnjah niso dobro vplivale na razvoj ameriškega delavstva. Veliki pokret, ki se je začel po vojni na političnem, posebno pa na zadrugnem polju, kaže precej jasno, da bo krenil razvoj ameriškega delavstva v glavnem na pot, ki jo hodi delavstvo Anglije in ki je ameriškemu po splošnem mnenju zelo sorodno.

Kje je surovost in poštenost.

Gospod Kalan nas je na 16. t. m. v Sevalci v Beli krajini obiskal ob priliki, ko so praznovali 20letnico Marijine družbe. Ob tej slavnosti se

nas je gospod Kalan prav po klerikalno spomnil ob 7. zjutraj, ob 11. dopoldan in pri veronauku popoldan s svojimi pridigami. Z lece smo, od tega gospoda, ki joka po časopisih, da smo surovi, slišali tak ton, da smo se vprašali, ali je to tisti gospod, ki je v Napreju tako stokal, da se ljudstvo posurovuje. Slišali smo, da je list »Naprej«, on list, ki izhaja iz hudičeve luknje, kdor ga bere, je proklet, da je glasilo komunistov in drugo, da je sam bil tepen od teh surovežev itd.

Gospod Kalan, kdo je bolj surov, ali oni priprosti delavci, brez višje šolske izobrazbe ali pa oni akademsko izobraženi, ki tako govori ljudstvu, kakor ste to storili v nedeljo, dne 16. t. m. v Semiču.

Ako je ljudstvo surovo, potem ste temu v prvi vrsti Vi drugi krivi, ker z lece učite nasprotno proti svojim političnim nasprotnikom, posurovujete politični boj in ljudstvo v bojem imenu. Mislite si pa ob tem: boljše je za naše malhe, če je ljudstvo surovo in neumno, kakor pa če bi bilo razumno in bi začelo samo misliti. Zakaj je delavec Vaš nasprotnik, ste se vpraševali? Evo Vam odgovor, ker ste farizeji, zakaj vsak, ki ne trobi v Vaš rog, je proklet, in ako bi Vam bilo mogoče in bi imeli pogum, bi obnovili špansko inkvizicijo v Jugoslaviji.

Nam v Semiču ste, gospod Kalan, odprli mnogim zopet oči. Le tako naprej, več takih pridig, več socializmov. Mi pa, kmetje in delavci, vsi v socialistično stranko, podpiramo in naročamo Naprej, druge liste pa ven iz delavskih in kmečkih hiš.

Pri nas se jasni, gospod Kalan. O dogodkih iz društva se pomnimo drugičkrat — Zavedni delavci in kmetje v Semiču.

Novice.

V Zagrebu so določili moki maksimalne cene, in sicer se sme v prodaji na drobno dajati: moka št. 0 po 16 K, št. 2 po 15 K in št. 6 po 14 kron. Na deželi so cene še nižje.

Gospodarski svet »Službene Novine« z dne 13. t. m. prinašajo naredbo o ustroju gospodarskih svetov.

Povodom otvoritve sanatorija za bolno dečo v Košutniku zahteva državni urad za varstvo dece 250 tisoč dinarjev kredita.

Padanje cen koruze in pšenice. Iz Mitrovice v Sremu javljajo, da notira pšenica tamkaj že 240 K za 100 kilogramov.

V Novem Sadu je došlo v tamonjem gledališču do nesoglasja med igralci in režiserjem. Igralci so odpovedali predstavo, medtem ko se je režiser odpeljal v Beograd ter poročal o zadevi ministru za prosveto, ki je odločil, da se smatrajo igralci za odpušcene.

Na belgijskem vseučilišču so imenovani za honorarnega profesorja Vladimir Dimitrijevič, profesor vseučilišča v Novorosijsku in za lektorja rusčine Aleksander Lvovič, profesor v Harkovu. Profesor filozofske fakultete na vseučilišču v Skoplju dr. Tihomir Osojčić ostane knjižničar Srbske Matice v Novem Sadu.

Narodna banka je pozvala vse uradnike bivše Avstro-ogrske banke in njenih podružnic v naši državi, da se prijavijo v našo državno službo.

Reforma dunajske občinske uprave stopi v veljavo 1. junija. Bistvo reforme je: Razpustitev mestnega sveta in ustanovitev mestnega senata in osmih občinskih odsekov, ki bodo v lastnem delokrogu opravljali občinske posle. Mandati za odseke se bodo razdelili proporcionalno in jih dobe socialni demokrati 108, krščanski socialci 54, Čehoslovaki 6, nemški nacionalci in zijonisti pa po 3. Čehoslovaki bodo v vsakem odseku zastopani po enem mandatu.

Odkritje tatvine. Listi javljajo, da so odkrili pri dunajskem poštnem uradu, oddelku za poštno pošiljke tatvine, ki jih izvršujejo poštni uslužbenci že več let. Kradli so v prvi vrsti pošiljke z živili. Dosedaj so zaprli 29 poštnih uslužbencev.

Fourier umrl. Kakor poročajo listi, je 18. t. m. popoldne na Dunaju nenadoma umrl znani zgodovinar Fourier.

Proces proti Mumi preložen. Zaradi zaslišavanja novih prič je proces proti Mumi odložen za nedolžen čas.

Usoda premoženja ekscarja bolgarskega v Angliji. »Petit Parisien« javlja iz Londona, da so angleška sodišča pred nekaj meseci posu-

dila angleškemu kralju premoženje 400.000 funtov šterlingov, naloženih v Angliji, last bivšega bolgarskega carja Ferdinanda. Bivši car Ferdinand je sedaj vložil priliz proti tej odločitvi z motivacijo, da za sodnega sklepa ni bil več vladar Bolgarske in da ni nikdar despotično uveljavljal svojih vladarskih pravic, da ga torej zato, ker se je njegov narod pridružil osrednjim državam, ne morejo pozvati na odgovor. Premoženje je dobil še od svoje matere in se to premoženje zaradi tega ne more likvidirati kot last Bolgarske. Kakor javljajo isti listi, si je sodišče pridržalo pravico, proučiti te argumente. Razsodba se objavi kasneje.

Drag roman. Nedavno je bilo izplačano za dovojenje naprave filma po romanu »Way down East« ameriškem pisatelju Williamu Bradvju 175.000 dolarjev ali 24 milijonov naših kron. Filmski režiser D. W. Griffith je pred kratkim izplačal za napravo filma po nekem drugem romanu pod naslovom »Romance« znesek 150.000 dolarjev. Amerika je pač dežela, v kateri celo pisatelji obogatijo.

Boj za sedemurni delavnik v Ameriki. Koncencija Internacional Cigar Makers Union je aprila meseca na svojem sestanku v Clevelandu (Ohio) sprejela z 378 glasovi proti 102 glasovom odredbo, ki naj bi postala pravomočna 1. maja in s katero se je uveljavil sedemurni delavnik za vse člane te organizacije, zaposlene v Združenih državah ameriških, Canadi, Portoricu in Cubi. Samuel Compers, predsednik American Federation of Labour in prvi podpredsednik unije izdelovalcev smodk, je vodil boj za uvedbo sedemurnega delavnika v tej industriji.

Egiptovski muzej v Turinu. Ponos in dika mesta Turina v Italiji je egiptovski muzej, ki je izmed najstarejših in najbogatejših muzejev v Evropi. Sohe kraljev in bogov, freske in slike na grobeh, predstavljajo domače družinsko življenje, vojaštvo, kmetijstvo, pluge, jarme za vole, pšice, čelade, čevlje iz platna, svečeniške, kraljevske in vladarske mumi, katerim nedostaja do življenja samo kretanja in toplota — to vse vzbujajo v nas občudovanje, a vzbujajo v nas tudi strmenje nad veliko piosveto naroda, ki je zamrl pred tremi tisoči leti. A tudi razpor se oglašja v duši, ko vidimo, kako se je mogel tako napredni na rod klanjati tako smešnim bogovom, med katerimi vidimo po večini večini same živali: Čaple, šakale, opice, jastrebe, ribe, krokodile, mlade bika, imajoče na čelu apisovo pojočo. Izmed številnih sohe je omeniti Osimandrovo soho, visoko 7 metrov, ter Sesotresovo soho, ki je še nekaj večja od prve, izdelana iz črnega bazalta z belimi madeži. Strokovnjaki jo cenijo za najboljšo delo egiptovske umetnosti. Kralj sedi na prestolu v vojaški obleki, v roki drži zakrivljeno žezlo. Njegovo obličje je prijazno in ponosno, postava polna dostojanstva. Turin je dobil to zbirko v dar od viteza Drovettija, ki je bil doma iz Turina in več let konzul v Kairu — Bogate zbirke imata tudi Pariz in London, ki se pa ne moreta meriti s turinskim muzejem.

50 vinarjev

VAS STANE DNEVNO »NAPREJ«, če ga naročite mesečno.

Delavci, delavke! Naročite si vsak ta svoj edini pravi delavski list, ker s tem podpirate le sami sebe, s tem podpirate delavsko stvar! Delavski tisk je eno najvažnejših orodij, ki ga ima v svojem boju v rokah proletariata! Pokažite svojo zavednost in zrelost s tem, da se naročite na delavske liste, pokazite, da se ločate izobraževati in napredovati!

Petdeset vinarjev dnevno bo vsak lahko žrtvoval za svoj list, ki mu prinaša vsa potrebna obvestila, politično, gospodarsko in kulturno gradivo, ga informira o vseh važnih dnevnih dogodkih z doma in iz tujine, sploh stvari, ki so važne dandanes za vsakega, da jih pozna, predvsem pa za delavstvo, da spoznava svet in se izobražuje. Delavstvo, bodičnost je tvoja, zato pokaži, da jo tudi hočeš, pokaži to s tem, da podpišaj svojo pravično stvar, da podpišaj svoj najvažnejši organ, delavsko časopisje!

»NAPREJ« stane to 15 K mesečno, v Ljubljani in v bližnji okolici se ga dostavlja tudi na dom. Naročite šlite ga! Pridobivajte novih naročnikov.

Uprava.

Spomnite se na Tiskovni sklad!

Dnevne vesti.

Jesenjski stroji in klerikalna čistiška reklama.

Minul teden je poročal »Večerni List«, da so krščanski socialisti na Jesenicah preprečili grozno nesrečo, ker je ta hudobna jeseniška tovarna hotela odpeljati stroje v Škedenj pri Trstu ter s tem tovarno ustaviti. To bi bilo res nekaj grozovitega za delavstvo, ker ga je tam več tisoč. Ali stvar je zopet nekoliko drugačna, kakor je poročal o njej »Večerni List«.

V tem oziru smo že tudi mi objavili dva dopisa. Drugi je pojasnil, bil je uradni, da odpelje tovarna v Škedenj samo tiste stroje, ki jih je ob izbruhu vojne v Italijo prepeljala iz Škedenja na Jesenice.

Stvar bi bila s tem pojasnilom popolnoma pojasnjena. Značilno pa je to, da so klerikalci sami dali dovoljenje za izvoz teh strojev, pa so kljub temu zagnali tak vrišč. Hoteli so zbuditi s tem kričanjem posebno pozornost, češ, da le oni sami varujejo industrijo in delavske interese. S to harlekinado so zopet pokazali svojo resnost. In kakor delajo tukaj, tako delajo tudi drugod. Derejo se in lažejo kakor žabe v postu, vse njih delo je pa preračunjena demagogija. Najprej ukažejo izvoz strojev, potem pa protestirajo! Res smešno!

Da se razumemo!

Priprosti delavec nam piše: Odgovor na članek duhovnika g. Kalana, kjer vprašuje, zakaj delavci sovražijo duhovnika kakor gada, se je že dosti napisalo. Naj pripomnim k temu še naslednje: Pred nekaj leti je pridigoval duhovnik v fužinski cerkvi na Stari Savi pri Jesenicah približno tole: Socialni demokrati so brezverci, ki niso vredni bivati pod streho. Kdor ima takega človeka na stanovanju, naj ga vrže iz svoje hiše na cesto, ker drugega ni vreden. Torej namesto »Ljubi svojega bližnjega itd.« gojenje in podetavanje sovražstva s strani duhovščine! Pregovor pa, kdor seje sovražiti, zanje vihar, le še danes v navadi. So pa med duhovniki le redke izjeme, ki se ne bi aginili vdinjati v političnih bojih: s kakšnimi metodami, to je znano. Sovražstvo duhovnov proti socialističnemu delavstvu izvira najbrže iz tega, ker socialni delavstvo zahteva ločitev cerkve od države. Cerkev se danes skoro res že ne loči več od ločala, kjer se vrše politični shodi. Gospodu Kalanu povemo mi, če se sam tega ne ve, da so zahrbtni politični nasprotniki. Čeprav bi s svojega verskega stališča morali samo ljubiti in ne sovražiti. Pri nekaterih je sovražstvo celo tako veliko, da bi najrajše obnovili špansko inkvizicijo — no pa saj imamo lep vzgled krščanskega belega terorja prav blizu — na Madžarskem!

Ne čudite se torej g. Kalan, da oni »malce surovi« delavci vračajo enako z enakim. Kdo je povzročil to sovražstvo? Mi ne. Vzgoja v šoli in cerkvi, ki ste jo doslej vedno imeli v rokah klerikalci, vojna, ki ste jo propagirali vi za svojo »velekatoliško« Avstrijo, razmere v današnjem družabnem redu sploh in — gnusna politična gonja klerikalnih listov ves čas njihovega obstoja, posebno pa zadnja leta! Mi pa ne delamo za sovražstvo, temveč na to, da bi se enkrat srčno objelo vse človeštvo v obljemu prave medsebojne ljubezni...

Sela ljubljanskega občinskega sveta v tork je odobrila predložene računске sklepe. Žrtvama pri požaru na kolodvoru dn 4. maja je dovolil vdovi Maksa Levca po 680 K poplave mesečno (tudi za otroke), vdovi Alberta Žargija pa 3000 K. Pogreb je oskrbela občina. Polovanje mestne zastavljalnice se podaljša za eno leto pod pogojem, da plača deželna vlada deficit. — Za kolezijsko kopalnico se dovoli kredit za popravilo, zviša se najemnina, vstopnina znaša sedaj 1 K. Občina se peča z načrtom kopalnice na Savi. Tja naj bi vozili ob določenem času posebni vlak. — Občinski svet je zavzel stališče napram stanovanjski naredbi deželne vlade za Slovenijo, ki je praktično neizvedljiva.

»Javna morala in socialisti.« Podtoževanje je bil članek pod gornjim naslovom, katerega je objavil pred dnevi »Večerni list«. Vprašamo gospode okoli tega lista: Ali ne pospešuje ravno sedanjí državni red, katerega tako vneto zagovarjate, vlačugarstva, danes, ko si ženske s malimi plačami ne morejo zaslužiti nič za življenje najpotrebnejšega? Ali niste ravno vi in vaši prijatelji najbolj

zagovarjali vojno, katere zvesta spremenjalca je splošna nemoralnost? Ljudje, kojih želite vi izvrševati, vsvarljajo tudi politično vlačugarstvo s tem, da silijo delavstvo, da pristopi proti svojem prepricanju k krščanski socialni organizaciji. Vedite: Zmožne smo ljubiti svoje sotrpinke, ljubiti človeštvo (ne perversno, kar nam v svoji hudobiji podtikate), svoje otroke, da bi jih dobro vzgojili in jim dale enkrat boljše življenje! Tako bo nastala boljše, nova družba, kjer ne bo vlačugarstva, niti ne — farizejev! — Dalavčova žena.

Poziv medicincem. Medicinci in medicinke, višji semestrov, kateli bi bili pripravljene v počitnicah sodelovati pri pobijanju epidemij, naj naznanijo svoj naslov in študijski semestri Zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani je prejela od neke avstrijske tvrdke obsežno ponudbo za dotavo dinamo-strojev za istomenjski in menjalni tok, motorjev, parnih strojev, centrifugalnih brizgalnic, bakrene žice, aluminijevih kabeljev, električnih žemnih svetilk, Standardbaterij ter Akumulatorjev za avtomobile, električnih likalnikov, svinčnih cevi ter pločevine, aluminijaste pločevine, »Banka« — cina, acetylenških gorilcev, raznih kotlov za parne stroje, Diselovih motorjev, lokomobil, električnih sušilcev za zelenjavo ter električnih kompresorjev. Pobjiže podatke zamore podatki imenovana podružnica, na katero naj se interesenti obrnejo.

Sprememba voznega reda. S 20. majem t. l. vpeljemo na progi Ljubljana—Karlovce tretji par osebnih vlakov t. l. 2215-2215a in 2212-2212a. Odhod iz Ljubljane 14.42, prihod v Karlovac 20.59; odhod iz Karlovca 10.14 in prihod v Ljubljano 16.21. Dosedanji večerni vlak štev. 2217 izostane od Novega mesta do Bubenjarc, mesto njega pa se vpelje vlak štev. 2211 z odhodom iz Novega mesta ob 4.01, in prihodom v Karlovac ob 7.30.

Na progi Grosuplje—Kočevje vpeljemo priključne vlake štev. 2318 in 2316, odhod iz Grosuplje ob 15.38, prihod v Kočevje ob 17.37; odhod iz Kočevja ob 13.05 in prihod v Grosuplje ob 15.04.

Na progi Trebnje—St. Janž na Dol, vpeljemo meš. vlake štev. 2653, 2654, 2656 in 2657, odhoda iz Trebnja ob 14.10 in 18.35 ter prihod v St. Janž na Dol ob 15.11 in 19.37; odhod iz St. Janža na Dol ob 12.36, 15.26 ter prihod v Trebnje ob 13.38 in 16.34. Zato pa opustimo dosedanja vlaka štev. 2656a in 2659.

Na progi Novo mesto—Straža—Toplice vpeljemo na novo osebnostne vlake štev. 2413, 2412, 2419 in 2418 odhod iz Novega mesta ob 8.46, 17.56 ter prihod v Stražo—Toplice ob 9.04 in 18.14; odhod iz Straže—Toplice ob 9.40 in 18.25 ter prihod v Novo mesto ob 9.58 in 18.43; izostaneta pa sedanja vlaka štev. 2420 in 2421. — Inšpektorat drž. železnice v Ljubljani.

Avtomobilni promet na Koroško se odpravi ob binkoštnih praznikih. Za enkrat se odpravi kot prva proga Kranj — Jezersko — Zeleznica Kapla. Avtomobil za 12 oseb odhaja iz Kranja popoldan ob 3 uri in dospje na Jezersko ob 4.30, v Zeleznico Kaplo pa ob 6 uri popoldne. Ta proga ima zvezo z ljubljanskim vlakom, ki odhaja ob 11.50 iz Ljubljane. Iz Zeleznice Kaple odhaja avtomobil v smeri proti Kranju ob 5 uri zjutraj ter prispe ob 8 uri v Kranj, tako da je to vpo-stavljena zveza z vlakom, ki prihaja iz Orenjskega ob 9.28 in ob 10.28 v Ljubljano. Opozarjamo na to nad vse ugodno zvezo posebno naše izletnike, ki nameravajo posetiti divno Jezersko. Ob zadostni udeležbi se vpelejo ob medelih in praznikih tudi še posebne avtomobilne vožnje, ki bodo imele zvezo z jutranjim turističkim vlakom. Začetkom junija se odpravi ob Vrbskem jezeru transverzalna avtomobilna vožnja ob Vrbskem jezeru iz Loga vasi v Vetrinji in nazaj, kar bode za turistični promet ob tem najlepšem jezeru Jugoslavije največjega pomena.

Generali inšpektorat ministrstva za finance, Oton Gavrilovič, se je odpovedal državnemu službi.

Hitro priletel tat. Na Krakovskem nasipu je 18. t. m. ob 6. zjutraj zapazil stražnik nekega človeka, ki je zelo težko nosil napolnjen nahrbtnik. Ustavi ga. Ker je zelo zmeden odgovarjal, ga je aretirat. Na stražnišču je potem priznal, da si je nakrbtnik nabasal z mesom, klobasami in slanino, kar je prejšnjo noč ukradel v Andrejovi tovarni salam na Viču. Prenočeval je v neki hiši v Mestnem logu. Stvari je nameraval od-

jesti na Koroško. Aretiranec je Jo-
žef Santler iz Beljaka.

Nogometna tekma v Mariboru. V
nedeljo, dne 16. t. m. se je vršila no-
gometna tekma prvega moštva na
gostovne kluba »Svobode« iz Ce-
lja proti drugemu mariborskemu no-
gometnemu klubu »Rote Elfe« na
ljudskem vrtu v Mariboru. Uspeh
igre 2 : 2.

Z avtomobila so jo sneli. Neka-
lepa Nikolina je nameravala odpo-
tovati v Tist na nekem italijan-
skem avtomobilu. Včeraj je imela
še potni list v rokah ter je sedla na
avtomobil. Detektiv pa jo je prijel
in odpeljal na kriminalni oddelk, ker
je lepa Nikolina osumljena neke tat-
vine blaga in obleke v vrednosti
3800 K. Nikolina je itela in jokala.

Rafiniran trik goljufa. Ljubljanski
elegantni postopač so se spravili
na dobroverne kmetice ter jih začeli
eksploatirati. V parku pri jugoslo-
vanski bolnišnici na trgu Tabor ste
včeraj opoldne sedeli na klopi dve
mladi kmetici Marija Škrt in Marija
Košir iz Ligonje ter jedli opoldanski
kruh. K njima je pristopil nek ljub-
ljanski elegantni postopač ter ju na-
govoril: »Kupite tobak? Kupite pe-
rilo. Neki stražnik ima 19 ruh na
prodaj.« Kmetici ste zadovoljni šle
z njim. Postopač jih je peljal na Val-
vazorjev trg pred Reharjevo hišo.
Tu ju je pregovoril, da ste mu izro-
čili 1900 K, da jima pri stražniku ku-
pi 19 ruh. Izročile ste mu denar, a
postopač je brez sledu izginil skozi
druga vrata v Hilslerjevo ulico.

Kmetica iz Dobruni. Na Vodniko-
vem trgu je neka kmetica iz Dobruni
prodajala kokoši po 75 K in par pi-
ščancev po 60 K. Na uradu zoper ve-
rjavnike so jo obsodili na 300 K glo-
be in 4 dni zapor.

Aretirana tatka. Marija Sušnik,
mlada dekle iz Medgorja pri Borov-
lah, je pred dnevi ukradla v Spicah
na Koroškem Karolin Thaler razno
blago v vrednosti 4845 K. Došla je
včeraj v Ljubljano, kjer je bila are-
tirana v nekem prenočišču.

Pri državnem zdravilišču v Ro-
gaški Slatini je razpisano začasno
mesto zdraviliškega blagajnika. —
Prošenje je vlagati do 31. maja t. l. pri
provenijstvu za javna dela v Ljub-
ljani. Podrobnosti so razvidne iz to-
zadavnega razpisa v ljubljanskem
Uradnem listu.

Denarni zavodi v Ljubljani opo-
zarjajo, da v soboto pred binkoštni-
mi prazniki ne bodo poslovali, kar
hai blagovolji p. n. občinstvo uvaževati.

Državna posredovalnica, za delo.
V delo se sprejmejo: hlapi, dekla,
gozdni delavci, služkinje, kuharice,
čističi, mizarji, poljski delavci in de-
lavke, vajenci razne stroke, zidarji,
pletarji, oglarji itd.

Promenadni koncert Dravske di-
vizijske godbe priredi klub kolesar-
jev in motociklistov v Ljubljani v
nedeljo dne 23. t. m. od 3-4 popoldne
na cili pri drugem kilometru na Du-
pajski cesti ob prihodu kolesarjev iz
akupinske vožnje na cilj.

Kupinska vožnja, ki jo priredi
klub kolesarjev in motociklistov v
Ljubljani v nedeljo, dne 23. t. m., bo
pa Ljubljano povsem nova vrsta ko-
lesarskega športa. Vožnja ima pred-
vsem namen doseči pri kolesarjih
vstranost s tem, da prevozijo dalj-
šo progo brez počitka, na drugi stra-
ni pa dvigniti čit solidarnosti s tem,
da vozijo vedno štiri in štiri skupaj
in skušajo po možnosti priti vsi na
cilj, vsaj trije pa morajo, da se jih
kvalificira. Z ozirom na to, da se od
kolesarjev ne zahteva posebnih hi-
trosti, vabimo vse kolesarje, da si
sestavijo skupino sami in prijavijo k
vožnji z običajnimi (turnirni) kolesi,
ali pa, da se prijavijo tudi posamez-
niki. Prva in druga skupina iz oddel-
ka težkih koles, ter prva in druga
skupina iz oddelka lahkih koles se
nagrade. Objave je nasloviti na klub
(Gospodarska cesta) ali pa osebno
pri reditelju g. Ogrinu, istotam. k.

Strojno olje iz Poljske. Stranke,
ki so vročile svoječasno pri odseku
za prehrano prošnje za odkazilo
strojnega olja, dobe nakaznice pri
imenovanem odseku proti predložit-
vi pristojbine 3 K oziroma 2 dinarja
za kolek.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. V četrtek
dne 20. t. m. gostuje na našem odru
odlični naš rojak gosp. Robert Pri-
možič, baritonist zagrebške opere.
Gosp. Primožič je rodom Tržičan in
je nastopil prvič kot devetnajst-
leten mladenč v slovenskem gleda-
lišču svojega rojstnega mesta v
glavni vlogi Zajčeve opere »Zrin-
ski«. Pozneje je pel v Italiji, kjer so

bile njegove najboljše vloge Rigolet-
to v istoimenski operi, Luna v operi
»Il Trovatore«, Tonijo v operi »Pa-
gliacci« itd. Od l. 1917. sem je anga-
žiran kot prvi baritonist hrvatskega
narodnega gledališča v Zagrebu. Ri-
goletto spada med njegove najboljše
vloge.

Repertoar kraljevskega sloven-
skega gledališča v Ljubljani. Opera:
20. četrtek: »Rigoletto«, izven ab.
Gostuje gosp. Robert Primožič, ba-
ritonist zagrebške opere. 21. petek:
»Jevgenij Onjegin«, izven ab. 22.
sobota: »Poljska kri«, ab E. 23. ne-
delja: »Il Trovatore«, izven ab. 24.
ponedeljek: »Pagliacci« - Kraljica
Lutka, izven ab. Drama: 20. četrtek:
»Pohujšanje v dolini šentflorjanski«
ab. C. 21. petek: »Smrtini ples«, ab.
D. 22. sobota: »Vsiljenka. Saloma«,
ab. B. 23. nedelja: »Pohujšanje v
dolini šentflorjanski«, izven ab. 24.
ponedeljek: »Vrag« delavska predsta-
va izven ab. 25. torek: »Vsiljenka«.
»Saloma«, ab. C. 26. sredo zaprto.

Marija Kmetova. Bilka. Natisni-
la in založila »Zvezna tiskarna« v
Ljubljani. 8°, 93 strani. Broš. 8 K. 17.
in 18. snopič »Narodne knjiž-
nice« prinašata dvanajstero kral-
jih in daljših črtic naše priznane pi-
satelice Marije Kmetove. Pre-
veva jih nežna erotika, polna iskren-
nega občutja, ko govori o sanjah
ženskega srca, prevarani ljubezni, o
sorodnih dušah. V lahkih ritmihi se
zibljejo opisi narave: lirika v fino
izbrušeni prozi! Pretresljiva je zgod-
ba Torčeta Skočirja, sina učiteljeve
vdove; žalostna zgrešenega mlade-
ga življenja, ki ugasne tiho in zapu-
ščeno v rokah usmiljenke. »Konec
učitelja Možeta« nam slika zadnje
trenutke učitelja-trpina, ki je zrl ne-
koč poln zaupanja in pričakovanja v
življenje, kakor nebroj drugih njevo-
vega stanu, ki so sanjali o zlatih gra-
dovih, o velikem delu in visokem ci-
lju, a so omagali pod križem. —
Okusno opremljeno zbirko z vsesko-
zi resno vsebino toplo priporočamo
slovenskemu občinstvu.

Novo! Novo!

Ravnokar je izšla zanimiva brošurica

Naša gospodarska in soc. vprašanja.

Spisal Abdilut.

Cena K 4.—, s poštnino K 4.20.

Naroča se v upravnistvu »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Iz stranke.

Gospod iz Beograda.

»Večerni list« od 19. maja štev.
113 se zopet ljuto zaganja v tobačno
delavstvo. To pot si je privoščil
»gospoda iz Beograda«, sodruga
M. Ristovića. Da se bomo pravilno
razumeli, audeatur et altera pars!
Lažljivo klerikalno glasilo »Večerni
list« je že v svoji 108. številki usli-
ljevalo mnenje, da so dali inicijativno
zadnji stavki tobačnega delavstva
komunisti; zaradi tega, da se je
stavka ponesrečila, ker je imela po-
litično ozadje, in danes si drzne v
svoji nesramnosti ponoviti isto laž,
češ, da so se »komunisti« blamirali
s svojo politično stavko. Radovedni
smo le, kaj ima pojm komunisti opa-
riti pri gospodarski organizaciji, ki
je povsem strokovna in nima s poli-
tiko nič opraviti? Nadalje laže
krščansko škorpucalo, da je dogovor
med upravo monopolov in delavskim
savezom razveljavljen, ker tako
hočejo »naši krščanski«. Pribijemo,
da je dogovor še vedno v veljavi in
ostane, ker je pravilno podpisan. Z
Vašim protestom pa ste dosegli samo
to, da moramo čakati na izjavo
uprave na vaš protest. Ali nova
pogajanja, ki jih predlagate, se nika-
kor ne nanašajo na podpisani dogo-
vor, marveč le na bodoča pogajanja.
Boste zopet pisali, Vi moralisti, da
se poslužujemo izbranih izrazov, to-
da z ljudmi Vaše vrste ni mogoče
drugače govoriti. Kar se tiče orga-
nizacije tobačnega delavstva, sprej-
mite na znanje, da naše zavedno de-
lavstvo izpregleduje ter ogorčeno
hiti od Vas v naš tabor, kjer se za-
sledujejo čisti delavski interesi. —
Ne morete več prikrivati svojega
podlega dela, ker preveč besnite in
ne morete brzdati svojih jezikov.
Navadni kapitalistični hlapič ste!
Prevarjeno delavstvo pa si bo za-
pomnilo gospode voditelje, da z
njimi ob priliki temeljito obračuna.

Delavska predstava v dramskem
gledališču se bo vršila v ponedeljek,
dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer. —
Vstopnice se dobe v tajnistvu »Svo-
bode«, Selenburgova ulica 6, II. nad-
stropje.

Vse zamotke izobr. osv. »Svo-
bode« na Koroškem se obvešča, da

dobe odslej vse tiskovine za »Svo-
bode« pri sodrugu Salamonu v Pre-
valjah. Istotako daje on vsa poja-
nila.

Trbovile. Planinski odsek »Svo-
bode« priredi binkošne praznike iz-
let na Mrzlico in od tod na Celje s
sledenim redom: Nedelja: ob 6. uri
zjutraj (novi čas) budnica delavske
godbe na pihala po Trbovilih; ob 7.
uri zjutraj odhod izletnikov od De-
lavskega doma v Trbovilih na Mrz-
lico; ob 11. uri popoldne pozdrav
izletnikov na Mrzlici; od 12. do 14.
ure popoldne obed; od 14. do 16.
ure koncert delavske godbe na pi-
hala (med temi slikanje izletnikov);
od 16. ure naprej prosta zabava in
petje moškega pevskega zbora; o
mraku prižiganje kresa na Mrzlici.
Ponedeljek: Ob solčnem vzhodu bu-
dnica delavske godbe, nato zbiranje
se zakasnelih izletnikov iz Celja;
ob 9. uri zjutraj odhod z Mrzlice čez
Liboje in Zabukovico na Celje, nato
odmor: zvečer povratek po želez-
nici nazaj v Trbovile. Za okrepčila
in zabavo na Mrzlici bo preskrblje-
no. Vabi se vse podružnice »Svo-
bode« celjskega okrožja in druge, da
se tega izleta kolikor mogoče števil-
no udeležijo. V slučaju neugodnega
vremena se izlet preloži na pozneje.
— Opozorjamo na to izlet tudi so-
druge iz Ljubljane, ki nai se prija-
vijo v tajnistvu »Svobode«, Selen-
burgova ulica 6. — Odbor.

Najnovejša poročila.

(Vest LDU.)

DR. SRSKIČ PODAL OSTAVKO.

Sarajevo, 18. Predsednik dežel-
ne vlade v Bosni in Hercegovini dr.
Srskič je že dne 13. aprila poslal
ostavko zaradi diferenc glede odpra-
ve bezlukov (muslimanskih velepo-
sestnikov). Danes je iznova poslal
ostavko in prosil, da se takoj odve-
že dolžnosti, ker se ne strinja z iz-
premembo § 6. in 7. naredbe o be-
glukih.

VOLITVE V SRBIJI.

Beograd, 18. Dne 22. avgusta bo-
do splošne volitve v Srbiji in Črni
gori.

ČEHOSLOVAŠKA VLADA
SESTAVLJENA.

Praga, 19. Vlado glasilo »Čeho-
slovenska republika« objavlja mini-
strsko listo. Socijalni demokratje do-
be 7 portfeljev: Tusar predsedni-
štvo, Nemec deželno brambo, Ha-
berman prosveto, Johannis prehra-
no, dr. Winter socialno skrbstvo, Slov-
ak dr. (ime skvarjeno), Tayerle
javna dela, Agrarci dobe štiri list-
nice: Svehla notranje zadeve, Maly-
petr poljedelstvo, Slovák dr. Šrobar
zdravstvo, Stanek pošto. Narodni
socijalisti dobe tri portfelje: Promet
Stribny, pravosodje dr. Vesely ali
dr. Krousky. Kot stokovnjaka, ne
kot strankarja vstopita v kabinet
narodna demokrata dr. Engliš za
finance in dr. Potowetz za trgovino.

STAVKA V LADJARNICAH V
HAMBURGU.

Hamburg, 19. Stavkujočim na-
meščencem na ladjedelnicah so se
sedaj pridružili tudi delavci ladjar-
nice »Vulkan«, edine ladjedelnice,
katera je doslej še obratovala, tako
da je ustavljeno delo na vseh veli-
kih hamburških ladjarnicah.

FRANCOSKI SENAT.

Pariz, 19. Senat je začel včeraj
razpravljati o davčnih zakonih. Biv-
ši senatni predsednik Dubost je po-
rabil to priliko in zopet poudarjal
potrebo, da bi morale vojnške se
države zmagalke in premagane,
vojne dolgove skupno likvidirati.
Uvesti bi se moral mednarodni da-
vek, morebiti potem obdavčenja
sirovin. Predlagal je, da bi se švi-
carski frank sprejel kot mednarodno
merilo; na ta način bi se skupni dol-
govi vseh vojnkočih se držav, iz-
vzemši balkanske države, znižali od
805 milijard na 595 milijard. Ta
ukrep bi se mogel izvršiti z enostav-
nim žigosanjem. Strinja se s tem, da
se nemški dolg določi s pavšalno
vsoto.

RUSKO-POLJSKO BOJIŠČE.

Moskva, 19. Na zapadni fronti so
izvajale naše čete važen uspeh.
Pri Polocku so prekorčile Dvino
Poljaki so se morali umakniti.
Protipoljsko gibanje se je razši-
rilo do Turkestanu. Na tisoče pro-
stovoljcev iz vseh delov dežele hiti
na fronto. Skupščina v Sibiriji žive-
čih Litvancev in Belorusov je v
Omsku sklenila, udeležiti se boja
proti Poljakom. V Samarkanda sta

nujoči Poljaki in ukrajinski delavel
so se prijavili za boj na poljski fron-
ti. Ustanavljajo se bataljoni prostov-
oljcev. V Odesi so častniki blivše
armade Denikinove naprosili pred-
sednika sovetov, da bi smeli očet-
njavo braniti proti navali Poljakov.

STAVKA PEKOV V MADRIDU.

Madrid, 19. Peki v Madridu so
stopili v stavko. Pred pekarnami,
kjer se prodaja volaški kruhi, stoje
velike množice ljudstva. Izdane so
naredbe, da ne izbruhnejo izgrede.

Iz Slovenije.

Trbovile-Retle. (Klerikalna
človekoljubnost.) Odkar ima-
lo klerikalci vso moč deželne vlade
za Slovenijo v svojih rokah in Ko-
rošca v Belgradu za ministra, kaj
radi ob vsaki priliki kažejo svojo
moč. Tukajšnji župnik Č. jo je imel
priliko izkazati celo nad ubogo staro
ženo, ki se je pritožila, da ji je ne-
kdo jemal z njene kopice drva, ki si
jih je sama v potu svojega obraza
znosila na hrbtu iz gozda. Njen ranj-
ki mož je služil od mladih nog do 84.
leta svoje starosti pri cerkvi kot
ključavničar in je imel seveda tudi
stanovanje. Sedaj je pretil župnik že-
ni, da lo bo spodil iz stanovanja, če
ni ne bo kaj to volji. Pes, ko sem bil
priča dogodka, kot očividec, sem si
misliš. Se najrevnejši kmet ne podi
dekle na njena stara leta izpod stre-
he, tu se pa daje tak zgled za »epi-
Kristov nauk o ljubezni do bližnjega!

Mežica. (Dramatični od-
sek »Svobode« je dvakrat
uprizoril E. Kristanovo dramo v treh
dejanjih »Zvestoba«. Predstava je
bila uprizorjena v dvorani Konzum-
nega društva za Slovenijo. Drama-
tični odsek »Svobode« jo je opremil
tako, kakor morajo biti dvorane, v
katerih se uprizarjajo delavske pred-
stave. Sodrugi in sodružice so lahko
ponosni na svoje veliko delo, odkar
obstoji podružnica »Svobode«. Ni
lahka pot v bodočnost in marsikak-
ne težkoče bo treba še prestat. Ta
prvi uspeh nai Vam bo v vzpodbudo
za bodoče delo. Drama »Zvestoba«
je zelo prikladna za delavske odre,
ker je snov zajeta iz delavskega živ-
ljenja. Delavstvo je izkoriščano in
posluzi se v svojo obrambo stavke.
Goreč zagovornik delavstva postane
mladi semenišnik, ki spozna, da
v poklicu, ki se mu je posvetil, ne
more postati bojevnik za delavske
interese. Zapusti svoj poklic in deluje
odslej odkritosrčno za zatiranje de-
lavce. Vloge so bile dobro igrane.
Sodrugi Ule je igral tovarnarja tako,
kakor jih imamo mnogo po naših
krajih: sodruga Lasnika smo videli
v vlogi Ivana Gorjanca, ki jo je po-
dal kot začetnik naravnost izborni:
sodrugi Kolar se je popolnoma vživel
v profesorja, le da mu kretanje, mi-
mika, dela še nebroj preglastic, kar
pa bo s pridom lahko odpravil. So-
drugi Pitamic je bil delovski zaupnik,
kar pa zani ni bila težka naloga, ker
jo opravlja vsak dan; pravtako tudi
sodruga Pustoslemšek Kolenbrant;
sodrugi Orišnik je zelo poraben za
intrigantske vloge; sodrugi Pera je
bil res pravi župan iz dežele. Prav
posebno smo bili zadovoljni s sodru-
žicama Anico Ovid kot Miko in An-
tonjo Lesnik kot Lojsko. Obe pred-
stave sta bili dobro obiskani, kar je
porok, da se je naše delavstvo začelo
zanimati za izobraževalno delo.
Sodrugi! Tako naprej na izobraže-
valnem polju! Kajti zavedati se mo-
ramo, da nas bo edino izobraževalno
delo povedlo v boljšo bodočnost.

Pilberk. (Klerikalna suro-
vost.) Dne 13. maja t. l. so priredili
klerikalci shod pred občinsko hišo,
da protestirajo proti socijalistom, ki
vse nazivljajo komuniste, nemčurje
itd. Razen uradništva v Pilberku ne
spravijo klerikalci ničesar skupaj,
zato so zbornali na shod ljudi iz vse
Koroške. Govorili so na shodu dok-
torji in teologi in njihovi podrepani.
Iz ust doktorjev in teologov se je
slišalo največ psov. Ni se oznanja-
lo na shodu načelo »ljubi svojega
bližnjega«, temveč podžigalo se je
savršstvo in govorilo se je takole:
»Člave jim bomo rezali«, ubijte ga,
obesite ga« in še hujše, kar pa mi
niti napisati ne moremo. Ko se je
oglasil k besedi nekdo, da nastopi
proti takemu hujšanju, so doktorji
in teologi vpili: »Ubijte ga, obesite
ga! In že je padla po dotičniku kle-
rikalna pest trafikanta, tajnika ob-
činskega in narodnega sveta, Mü-
llerja, in surovega gozdarja Kenda.
Pomagali so pri tem tudi nekateri
pilberški učitelji. Ko je dotičnik
moral popihati, so drveli za njim
Müller et consortes in klicali za
njim grde psovke in »Z rdečim kri-
žem ga ubijte!« Nato je nekaj advo-
kat govoril nekaj o »polnih hlacah

in o smradu«. Ljudstvo pa je kl-
malo... »V imenu Boga napovedu-
jemo boj« se je kričalo z odra. »Ni
nas treba biti strah, vso moč, vso
oblasti, in vlado imamo v svojih ro-
kah in tudi bajonete«. Res, klerikalci
puste streljati na uboge ljudi v ime-
nu Boga«, z bajoneti širijo »ljubezen
do bližnjega«, zatirajo naše delav-
sko časopisje, prepovedujejo delav-
cem shode in prosto besedo, hujša-
jo ljudi na uboj, uničenje vsega, kar
ni klerikalnega in bi rajše danes
kakor jutri vpeljali Horthyjev sistem.
Poznamo vlado, ki ima ruske cari-
stične inštruktorje, ki jih nastavlja v
javne službe. Absolutističen sistem
prija Korošču in Protiču! Mi le ob-
žalujemo one naše sotrpine prote-
tarce, ki še danes, po vojni, niso
spoznali zahrbtnega klerikalizma in
slepo tavaajo za njim. Res velika ve-
čina je klerikalcev, kar nikdo ne o-
reka, ali vendar jih je strah, ker mi
vstajamo! Prav na tem shodu se je
jasno pokazalo, kako vzgajajo kler-
kalci ljudstvo: vcepiljo mu v srce
samo sovraštvo, surovost in hinav-
ščino! Shod je bil tudi blagoslovljen
od zgoraj: Preko mostu pred
Metličevo hišo namreč je pridrdral
voz, na katerem je sedel vojak s
častnikom in nekaj osebami ter po-
vozil 10 letnega fanta. Nikdo se ni
zmenil za ponesrečeno. Voz se ni
niti ustavil in nihče se ni ozrl, ali
fant še živi ali je mrtev. — Glede
dogodka z dne 2. maja napadanja in
obrekovanja ni konca ne kraja. O.
Vajncel, zastopnik SKSZ in »poslo-
vodja« klerikalnega konsumna trdi,
da smo se dne 2. t. m. v gostilni bra-
titi z Nemci in dr. Herbstom. Napisal
je s tem grdo laž. Mi bi mu svetov-
vali, da se v priložnosti briga rajši za
cene v svoji trgovini, kakor pa za
tsvari, ki se mu prav nič ne podajo.
Gospod Müller ima še itak priprav-
ljene kanone, da reši državo, ki je
baje »v nevarnosti« in jezike je tudi
že dobro nabrusil...

Aprovizacija.

Teleče meso. »Vnovčevalnica za
živino in mast« je razdelila sledečim
mesarjem svoja teleta v razprodajo:
Lebnu, Prepeluhu, Bizljaku, Ham Ma-
tiji, Ham Mariji, Javorniku, Zajc Iv.,
Ocvirku, Kocijanu, Selanu, Janežu,
Rihtar ml., Rihtar star., Prezelju,
Župančiču, Dolničar Francu, Makov-
vecu, Jesihu, Černivcu, Novljanu, po-
štiri teleci; Smoljanu, Zablaku, Ahl-
nu, Kastejcu, »Gospodarski zvezi«,
Novaku, Škerjancu, Kočarju, Prim-
cu, Češek, Dolničar Jos., Anžič
Anl, Šme, po tri teleta; Zganjar Ja-
sipu in Zganjar Anton, po dva teleta,
le Janežiču po 8 telec. Meso se bo
prodajalo v četrtek in petek, t. i. 20.
in 21., in sicer po 19 K sprejdeni in
20 K zadnje. Vsaka stranka dobi naj-
več 1 kilogram mesa.

Sklad za svoje padlih žrtve.

Do sedaj izkazana darila 12093
kron 5 vin.; nadalje so darovali: Bar-
taš Florian 50 K, Okorn August 20
kron, »Svoboda« 65 K, Dežman Fr.,
30 K, Černe 10 K, Kocijan 20 K, Pa-
lan 20 K, Meršnik 50 K, Tomc 30 K,
Milnar 40 K, Kunaver J. 10 K, Bro-
zović 20 K, Nelmenovan 40 K, dr.
Breskvar 20 K, dr. Košenina 20 K,
A. Indof 10 K, dr. Kraigher 40 K,
Stresen 20 K, V. T. 10 K, Rudolf
Kordelič 50 K, Karl Kordelič 40 K,
Josip Zele 10 K, Rus Franc 4 K, Mi-
hevc Fr. 20 K, Husel Ivan 10 K, Se-
šek Franc 10 K, Pirjavec Viktor 10
kron, Čuda Ivan 10 K, Štrukelj Andr.,
4 K, Šubelj Josip 0 K, Sešer Karež
6 K, Bančar Jože 10 K, Černe Mitj.,
10 K, Delak Josip 5 K, Padik Alojz
10 K, Humru 10 K, Keršič Viktor 10
kron, Sili Ivan 10 K, Bertossi 10 K,
Lukič Franc 20 K, Kudrea Ivan 20 K,
Trtnik Franc 20 K, Simirk Josip 20 K,
Selan Franc 20 K, Ambroz Franc 10
kron, Bizjak Josip 20 K, Žnidarič
Martin 10 K, Anur Alojz 10 K, Ma-
jeršič Maks 20 K, Segulin Rudolf 20
kron, Sešek Alojz 20 K, Pipan Jos.,
20 K, Marolt Franc 10 K, Stvarnik
Ivan 20 K, Kocijančič Franc 20 K,
Rovšek 20 K, Mehkvec 20 K, Dov-
lak 20 K, Likon 20 K, Mislaj Ivan ml.,
12 K, Sonc Ferd. 10 K, Ulčakar Fr.,
10 K, Marolt Vi. 10 K, Kralj K., 10 K,
Hum Jakob 6 K, Zajc Josip 10 K, Go-
molj Ivan 10 K, Kante Alojz 10 K,
Trosi Ivan 10 K, N. N. 10 K, Marn Al-
tonz 10 K, Porenta Ivan 10 K, Dirman
Josip 5 K, Jelinkar Ivan 10 K, Peč-
nikar Anton 10 K, Fatur Franc 10 K,
Cimerman Joh. 10 K, Skrinjar Franc
10 K, Budal Al. 10 K, Tajnič Franc
10 K; v skupnem znesku 13.440 K
5 vin.

Izdajatelj Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

PEKO-ČEVLJInajelegantnejših oblik in
najboljše kakovosti**zopet došli!**Dobivajo se v ljubljanskem skladišču tov. ževljev
PETER KOZINA & Co.
LJUBLJANA Breg štev. 20 LJUBLJANA**Marija Tičar, Tovarniška zaloga**
= Ljubljana = **= papirja =**
Selenburgova ulica. **:: in razglednic ::****Splošno kreditno društvo v Ljubljani,**

registrirana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih**4 %**Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.**Posojila** daje svojim zadrušnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1. Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko
banko v Zagrebu.Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::**SPREJEMA:** Vloge na
knjižico in
na tekoči račun proti najugod-
nejšemu obrestovanju.**KUPIJE in PRODAJA:**
devize, valute, efekte itd.**ESKONTIRA:** menice, ter-
jatve, faktureBrzjavlj: **ESKOMPTNA.****DAJE:** kredite in predujme
na blago, efekte itd.**IZDAJA:** akreditivne na vsa tu
in inozemska mesta.**POSPEŠUJE:** trgovino,
industrijo
ter uvoz in izvoz.

Int. telefon št. 146.

MONSIEUR! MADAME!
Pour votre toilette prenez de:**GOSPODI! GOSPAI!**
Za Vašo toletto jemljite**Eau de cologne -Driay- kolinsko vodo**en litre et flacon de 120 g v litrih in steklenicah po 120 g

Vente en gros pour SHS

Prodaja na debelo v SHS

Ljubljana **R. Driay,** Pred Škofijo 21 Ljubljana**Tovarna**
JOS. REICH**Barva** vsakovrstno --
----- blago.**Kemično čisti** obleke.Ljubljana, Poljanski nasip 4. **Svetlolika** ovratnike, zape-
Podružnica: Šelenburgova ul. 3. stnice in srajce.**Podružnice:****Maribor**
Gospiska ul. 38**Novomesto**
Glavni trg**Kočevje**
št. 39.**I. jugoslov. zlatarska delavnica**
A. Fuchs, Ljubljana,
Selenburgova ulica - t. 6.Kupujem staro zlato, srebro,
kakor tudi briljante, demante
po najvišjih dnevnih cenah. Pri-
poročam veliko zalogo zlatnine,
srebrnine, ur, briljantov itd. Po-
pravila in nova dela se šujejo
v lastni delavnici točno in
solidno.**Vsakovrstne slamnike**slamnate torbice (cekarje)
predpražnike; vse različne
slamnate izdelke, priporoča
gospodom trgovcem in ce-
njenemu občinstvu v obilno
naročbo 314**FRANJO CERAR,**

tovarna slamnikov v Štobu, p. Domžale pri Ljubljani.

BALKAN trgovska, špedicijska
in komis. deln. družba
Podružnica v Ljubljani. Akc. glavni K 1.500.000.
Spedicija vsakega blaga. —
Vskladščanje. — Zavarovanja.
Reekspedicija. — Prevažanje
pohištva. Lastnica L. ljubljans-
skega skladišča**KRISPER & TOMAŽIČ**
Direktna zveza s progoljužne želez-
nice. Telefon št. 366.**Miši, podgane, stenice in ščurki**
ter ves mrčes mora poginiti, če se
vporablja moja pre-
izkušeno najboljša in povsod hvaljena
sredstva, kakor: za poljske miši 8 K,
za podgane in miši 8 K, za ščurke
10 K, a posebno močna vrsta 20 K,
posebna močna tinktura za stenice
10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek
proti mrčesom 6 in 12 K, tink-
tura proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K,
mazilo za uši pri živini 6 in 10 K,
6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na
sadiju in zelenjavi (uničev. rastlin)
10 K, prašek proti mravljam 10 K,
mazilo proti garjam 10 K. —
Pošilja po povzetju: Zavod za ek-
sport **M. Jünker, Zagreb 40,**
Petrinjska ulica 3.

Priporočamo:

JOSIP JUGstavbeni - pohištveni
pleskar in ličar
LJUBLJANA
Rimska cesta 16.**Ivan Jax in sin**Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.Izborna konstrukcija in ele-
gantna izvršitev iz tovarne
v Lincu. Ustanovljena l. 1887.

Vezenje poučuje brezplačno.

Popravila se sprejemajo.

Lastna delavnica. 49

Pisalni stroji „Adler“.**Kolesa iz prvih tovarnen.**

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Hočeš postati govornik?vsako gospodinjstvo. Cena K 20.—. Na-
dalje se dobi kubična knjiga za
vsakovrsten les, okrogel in rezan. Dobl
se v vsaki knjigarni ali pa pri založniku
VILJEM POŽGAJ, Kranj št. 2.**Ljudska tiskarna Maribor**

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da
izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.**Izvršuje:**knjige, brošure, računske zaključke,
cenike, lepake, letake, vabila, trgov-
ske račune, razpredelnice, pisma in
zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v
eni ali več barvah od najfinejše do
:: najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva,
trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno
oklenete te najbolj zmogljive tiskarne v Mariboru.

92

Skaboform se zopet dobiva!Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte
v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo. Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder
„Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna
zaloga za Ljubljano in okolico**Rihard Sušnik** pri „Zlatem jelenu“ IV.,
--- Marijin trg. ---

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban 178.

Konsumno društvo za Slovenijo

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo ima sedaj nad 17.000 članov. Po zadnjem računskem zaključku
znašajo društveni skladi:

rezervni sklad K 42.831.65

bolniški sklad K 33.411.16

dispozic. sklad K 21.007.61

pogrebni sklad K 1.000.—

deležni sklad K 803.022.94

Društvo izplačuje zaostalim po umrlih članih pogrebno pod-
poro, bolnim članom, bolniško podporo.

Društvo ima 35 prodajal in sicer sledeče:

Ljubljana, Sp. Šiška
Glince pri Ljubljani
Rožna dolina pri Ljubljani
Ljubljana, Bohoričeva ulica
Ljubljana, Krakovski nasip
Ljubljana, Sodna ulica
Tržič na Gorenjskem
Križ pri Trzinu
Sv. Ana pri Trzinu
Sava-Jesenice
Jesenice (pri Perjanu)
Koroška-Bela, JavornikMojstrana
Kranjska gora
Gorje pri Bledu
Radovljica
Borovnica
Kamnik
Ljubljana
Radeče-Zidani most
Celje
Store pri Celju
Šoštanj
Rogaška SlatinaPragersko
Maribor
Ruše nad Mariborom
Fala pri Mariboru
St. Lorenz na Pohorju
Guštanj
Prevalje
Mežica Koroško
Črna L.
Črna II.
Pliberk**Hranilni oddelek**društva obrestuje **hranilne vloge** po 4% oziroma 4 1/2%. Hranilne vloge
se vlagajo in izplačujejo v vseh zgoraj navedenih društvenih prodajalnah, kjer
se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Kot član pristopi lahko vsak. Pristop znaša K 1.— delež K 100.—

Pisarna: Ljubljana-Sp. Šiška, Kolodvorska c. 208. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal št. 13.**— Delniška glavica —
K 30.000.000.Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.**Ljubljanska kreditna banka**— Brzjavni naslov: Banka. — **v Ljubljani.** — Telefon štev. 261. —Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in
Borovljah ter bančna ekspektura v Ptuj.Rezervni fond i okroglo
K 20.000.000.Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
ararične dobave in dovoljuje
vsakovrstne kredite.